

03. Sundhedsvæsenet

03.01. Sygehuse m.v.

Det grønlandske sundhedsvæsen drives i medfør af L 275 1950 som en statslig virksomhed. Ved bekendtgørelse nr. 568 af 20. november 1975 er den stedlige ledelse af sundhedsvæsenet henlagt til en bestyrelse med rigsombudsmanden i Grønland som formand. Den daglige ledelse udøves af landslægen i Grønland, der sammen med socialdirektøren i Grønland og to af landstinget valgte medlemmer tillige er medlem af bestyrelsen. Supplet med politimesteren i Grønland fungerer bestyrelsen tillige som oversundhedskommission. Sundhedsvæsenets aktivitet omfatter forebyggende og behandlingsmæssig læge- og tandlægevirksomhed. Over sundhedsvæsenets bevillinger afholdes endvidere udgifter i forbindelse med veterinær kontrol og levnedsmiddelhygiejne. Desuden afholdes visse udgifter til hjælpemidler svarende til bistandslovens § 58.

Lægehjælp, medicin og sygehusbehandling er vederlagsfri for personer, der har bopæl i Grønland, dvs. er tilmeldt det grønlandske folkeregister. Tilsvarende gælder i et vist omfang for personer, der kun midlertidigt opholder sig i Grønland, idet bestemmelserne herom er fastsat under hensyn til bl.a. Danmarks medlemskab af De europæiske Fællesskaber. Tandplejen er med enkelte undtagelser ligeledes vederlagsfri for personer med bopæl i Grønland. Personer, der kun midlertidigt opholder sig i Grønland, vil i almindelighed alene kunne opnå vederlagsfri nødbehandling.

Grønland er inddelt i 16 lægedistrikter med et tilsvarende antal sygehuse, hvor ambulatorievirksomhed og sygehusbehandling foregår. Dronning Ingrid's Hospital (D.I.H.) i Godthåb fungerer som centralsygehus for Grønland inden for hovedspecialerne medicin, lungemedicin, kirurgi og psykiatri. De til psykiatrisk afdeling knyttede speciallæger har tillige konsulentopgaver for retsvæsenet, skolevæsenet og socialvæsenet i Grønland.

Lægelige specialer, der ikke er repræsenteret ved D.I.H., dækkes ved udsendelse af speciallæger på 2-5 ugers konsultationsrejser. I samarbejde med sundhedsstyrelsen og rigshospitalet forhandles om en ordning, hvorefter rigshospitalet skal varetage en del af speciallægebetjeningen for Grønland. På visse områder varetages opgaverne indtil videre af læger ansat i det amtskommunale sygehusvæsen mod refusion af løn og andre udgifter ved virksomheden.

Patienter, der har behov for videregående behandling end den, der kan ydes i Grønland, visiteres af landslægen til behandling på Rigshospitalet, og enkelte specialafdelinger ved andre sygehuse. Psykiatriske patienter visiteres til amtshospitalerne i Vordingborg og Nykøbing Sjælland. Omkostningerne ved rejse og behandling afholdes over bevillingerne på nærværende konto. Medens indlæggelser på de statsdrevne hospitaler er vederlagsfri for patienter fra Grønland, betales der takstmæssigt for indlæggelser på de amtskommunale sygehuse, ligesom særudgifter for grønlandske patienter, f.eks. til dobbeltsproget personale, refunderes de pågældende sygehuse over bevillingerne på nærværende konto.

Psykiatrisk afdeling ved D.I.H., som blev etableret i 1980, vil ikke på kort sigt formindske behovet for indlæggelser på danske hospitaler væsentligt, idet tvangsindlæggelser efter sindssygelovens kriterier og indlæggelse til behandling efter dom samt til retslig mentalobservation under sikrede forhold fortsat må finde sted i Danmark, da der ikke er nogen lukket afdeling ved psykiatrisk afdeling ved D.I.H. Endvidere vil kronisk sindssyge forblive indlagt på hospitaler i Danmark. Psykiatrisk afdeling ved D.I.H. tilrettelægger i samarbejde med retsvæsenet og kriminalforsorgen aktiviteten med henblik på at forebygge udviklingen af alvorlig kriminalitet, og det må derfor påregnes, at det hårdest belastede klientel fortsat må indlægges i Danmark.

Under sundhedsvæsenet drives en skole for sundhedsmedhjælpere, der er beliggende ved D.I.H. Skolen har for tiden kollegieplads til 46 elever. Da der fortsat er stor mangel på sundhedsmedhjælpere bl.a. til den primære sundhedstjeneste, er der fra og med 1982 sket en forøgelse af skolens kapacitet, således at der optages elever 2 gange årligt mod tidligere én gang årligt. Uddannelsen er 3-årig og gives 2 år ved skolen og 1 år i praktik ved distriktsygehuse. Driftsudgifterne for skolen andrager ca. 3 mill. kr. årligt, hvoraf 55